

65
EN

FACTS

A v r u p a İ ŝ S a ğ l ı ğ ı v e G ü v e n l i ğ i A j a n s ı

Çalışan Gençlerin Güvenliği - Gençlere Öneriler

Eğer işyerinizde bir kaza geçirir ya da sağlığınıza zarar vererseniz, bunun sonuçlarına yaşam boyu katlanmanız gerekebilir ve bu bir şaka değildir. Bu bültenimiz size, haklarınız ve sorumluluklarınız konularında bilgiler sunmaktadır. Diğer bir bültenimizde ise, dikkat etmeniz gereken tehlikelerle ilgili bilgi bulabilirsiniz.

Bu Kadar Önemli Olan Nedir?

Avrupa istatistiklerine göre, 18 – 24 yaş arasındaki genç çalışanlarda görülen iş kaynaklı yaralanma oranı, diğer yaş gruplarındaki çalışanların oranından %50 daha fazladır. Her yıl Avrupa'da yüzbinlerce genç, işlerinden kaynaklanan yaralanmalarla ve sağlık problemleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu gençlerin bir kısmının işyerilerindeki ilk günlerinde bile hayatta kalmayı başaramıyor ve yaşamını yitiriyor olması, son derece trajiktir. Bunun yanında, çeşitli kanser türleri, sırt problemleri ya da işitme problemleri gibi diğer işle ilgili rahatsızlıklar ise, zaman içinde yavaş yavaş ortaya çıkmaktadır. Tüm bu trajedilerin büyük bir çoğunluğu önlenebilir niteliktedir.

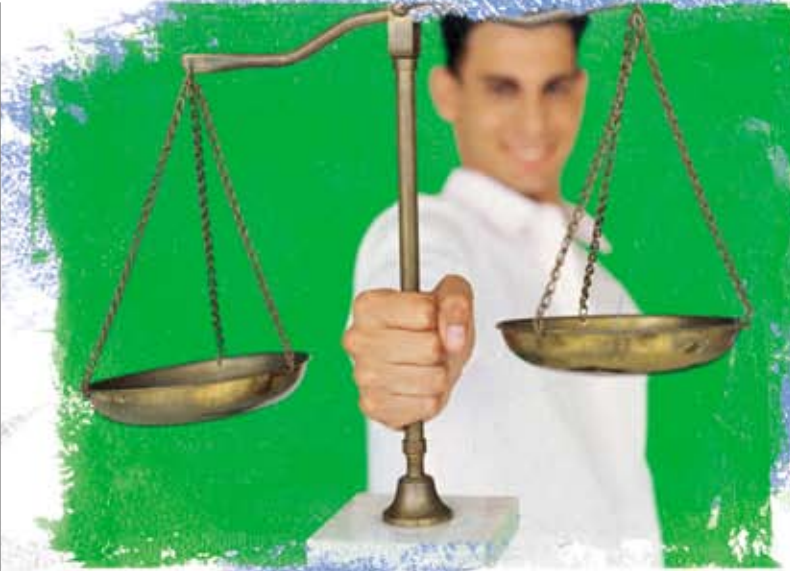
Fiziksel ve zihinsel olarak hala tamamiyle olgunlaşmadığınızdan, işe yeni başlayan genç bir insan olarak daha fazla risk altında olabilirsiniz ve eğer 18 yaşın altındaysanız bazı tehlikeli işleri yapmanızı yasalar engellemektedir.

Buna ek olarak, yaptığınız işte ve çalıştığınız işyerinde yeni olduğunuzdan dolayı, işyerinde mevcut olan sağlık ve güvenlik riskleri, işvereninizin bu risklerle ilgili ne yapması gerektiği ve sizin ne yapmanız gerektiği konularında farkında olma düzeyiniz ve işle ilgili deneyiminiz yetersizdir. İşyerindeki potansiyel tehlikeleri farkedebilmek ve güvenli çalışabilmek tabii ki sağduyu gerektirir, ama bunun yanında gözlem, eğitim ve deneyime de ihtiyacınız vardır. Güvenli görünmeyen şeyleri sorgulama hakkınız vardır ama bunları dile getirmek için kendinize güvenmiyor olabilirsiniz veya işvereninize ve çalışma arkadaşlarınıza yaptığınız iş konusunda istekli olduğunuzu, korkmadığınızı göstermek için güvenli olmadığını düşündüğünüz şeyleri dile getirmemeyi tercih edebilirsiniz.

Sadece İstatistik mi?

17 yaşındaki bir genç kız, tatil döneminde çalışmak için başvurmuş olduğu işe başladıktan yalnızca bir saat sonra, parmağının bir kısmını kaybetti. Parmakları, çalışmakta olduğu fırında kullanılan bir makinede ezildi. Makinenin otomatik güvenlik kalkanı hatalıydı ve bu hata daha önce bildirilmiş olmasına rağmen, herhangi bir bakım planlaması yapılmamıştı. Genç kıza, kullanacağı bu makineyle ilgili herhangi bir eğitim verilmemişti ve gözetmeni genç kızın makineyi kullandığından habersizdi.

Bir inşaat alanında çalışmakta olan 18 yaşındaki bir genç, 750 kg'lık yük taşıyan vincin, bu yükü beş metre yükseklikten üzerine düşürmesi sonucu oluşan kazada yaşamını kaybetti. Burada; çalışan gençlerin görevleri uygun bir biçimde düzenlenmemişti ve gençlere yeterli eğitim verilmemişti. İş yürüten şirket, güvenlik prosedürleri konusunda gevşek davranıyordu.

Önemli Bir Konu

Sağlık ve güvenlik dediğimiz şey, saçma ve sıkıcı bir kurallar yığını değildir. Aslında sağlık ve güvenlik yaklaşımları sizin günümüzdeki sağlığını ve güvenliğini korurken, aynı zamanda sağlıklı bir gelecek vermeyi de hedeflemektedir ki, hayatınızın tadını çıkarın. Canınızı kılıpayı kurtarmak zorunda kalmayın.

Kendi güvenliğinizi sağlamanın yanı sıra, meslektaşlarınızı da riske atmadan nasıl çalışmanız gerektiğini bilmelisiniz. Sizin hatanız olmasa bile, yaptığınız bir şey yüzünden bir meslektaşınızın başına çok üzücü bir olay geldiğinde, kendinizi nasıl hissedeceğinizi bir düşünün.

Tüm bu nedenlerden dolayı; işyerinde sağlık ve güvenlik, işvereninizin sizi korumak için yapması gerekenler, sizin yapmanız gerekenler ve haklarınız konularında bilgi sahibi olmalısınız.

Güvenliğinizden Patronunuz - İşvereniniz Sorumludur

Her işverenin sizleri korumak yönünde yasal ve ahlaki yükümlülükleri vardır. İşverenler, işyerindeki sağlık ve güvenliğe yönelik tehlikeleri belirlemeli, riskleri değerlendirmeli ve önleyici tedbirler almalıdır. Tehlike bir hastalığa ya da yaralanmaya sebep olabilecek herhangi bir şey olabilir. Risk ise, bu tehlikenin gerçekleşme olasılığıdır. Kazaların büyük çoğunluğu risklerin yeterince değerlendirilememesi ya da gerekli kontrol tedbirlerinin alınmamasından kaynaklanmaktadır. Gürültü, kimyasalların kullanımı, yük kaldırma, tamir işleri, bütün gün bilgisayar ekranının karşısında oturma ve işverenlerin ya da çalışma arkadaşlarının duygusal tacizi gibi konular risk olarak sayılabilir. Ayrıca, işverenler belirli çalışan gruplar için (örneğin; gençler) özel koruma programları sağlamakta yükümlüdürler. Örneğin, sizlere kapasitenize uygun görevleri vermeli ve yeterli gözetimden faydalanmanızı sağlamalıdır.

18 Yaşın Altındakilere Ek Koruma

Eğer 18 yaşın altındaysanız, işvereniniz bazı özel koruyucu hükümlere uymak zorundadır. Buna göre aşağıda belirtilen özellikteki işlerde çalışamazsınız:

- Fiziksel ya da zihinsel kapasitenizi aşan işler,
- Sizi zehirli maddelere maruz bırakan işler,
- Sizi radyasyona maruz bırakan işler,
- Aşırı ısı, gürültü ya da titreşimden kaynaklanan sağlık riskleri içeren işler,
- Deneyimsizliğiniz ya da güvenliğe yeterli dikkat göstermemeniz nedeniyle kazalara sebep olabilecek işler.

Eğer, asgari okuldan ayrılma yaşının üzerinde değilseniz, yeterli gözetim desteğini almanız ve işvereninize size uygun bir koruma sağlamanız mesleki eğitiminiz için gereklidir.

"İşyerindeki gençlerin korunması" başlıklı bültenimiz; gençlere verilebilecek görevlerle ilgili sınırlamalar, yaş ve saat sınırlamaları, asgari okuldan ayrılma yaşının altında olan ve çalışmasına izin verilen çocukların tatillerde ve okul sonrasında çalışabilecekleri "hafif" işlerle ilgili sınırlamalar konularında daha fazla ayrıntı içermektedir. Kesin yükümlülüklerle ilgili olarak lütfen ulusal mevzuatımıza bakınız (<http://isggm.calisma.gov.tr>).

Haklarınızı Bilin

Haklarınız aşağıda belirtilmektedir;

- İşyerinizdeki tehlikeler, kendi güvenliğinizi korumak için ne yapmanız gerektiği, bir kaza ya da acil durumda ne yapmanız gerektiği konularında bilgi sahibi olmak,
- Bu konularla ilgili, yaptığınız işe özgü ve ücretsiz bilgi, yönlendirme ve eğitim almak,
- Ücretsiz koruyucu donanım almak,
- Sorular sormak, güvenli olmayan koşul ve uygulamaları bildirmek ve işvereninize tarafından görüşünüzün alınması yoluyla güvenlikle ilgili konulara dahil olmak.

İşinizle ve sizden yapılması istenen görevlerle ilgili herhangi bir konuda güvenlik açısından endişeleriniz varsa, bunu gözetmeninize aktarmak hakkınızdır. Ayrıca, güvenli olmayan bir işi yapmayı reddetme hakkınız da vardır. Sadece patronunuz istediği için ya da diğer herkes sorgulamadan yaptığı için sizin de tehlikeli bir işi yapmanız gerekmez.

Sorumluluklarınızı Bilerek Hareket Edin

Güvenlik sadece işvereninize ilgilendiren bir konu olmadığı gibi, çalışmak da bir oyun değildir. Kanunlar gereği, siz de kendinize ve diğer çalışanlara dikkat etmekle, sağlık ve güvenlik konularında işvereninize işbirliği yapmakla yükümlüsünüz. Örneğin;

- Ekipmanların, makinelerin, eldiven ya da maske gibi kişisel koruyucu donanımların ve güvenlik araçlarının kullanımı gibi konular da dahil olmak üzere, tüm güvenlik kurallarına ve talimatlarına uymalı, eğitimleri takip etmelisiniz.
- Sağlık ve güvenliği ilgilendiren tehlikeleri gözetmeninize bildirmelisiniz.

Yardım Almak

- Sorunla ilgili patronunuzla konuşun,
- İşçi güvenlik temsilcisi ya da varsa sendika temsilcisiyle konuşun,
- Eğer bir doktor, hemşire ya da işyeri sağlık ekibi personeli varsa, onlarla konuşun. Herhangi bir şikayetiniz için aile hekiminize gittiğinizde ona nerede çalıştığınızı söyleyin,
- Ebeveynlerinize konuşun,
- Hala eğitim görüyorsanız, öğretmenlerinize veya staj ya da işe yerleştirme kuruluşlarındaki sorumlularla konuşun,
- Güvendiğiniz bir yetişkinle konuşun,
- Eğer gerekirse sağlık ve güvenlik teftiş kurumunuza başvurarak şikâyetle bulunun.

Genç çalışanlar ve genç çalışanların güvenliği ile ilgili kaynaklara <http://ew2006.osha.eu.int> adresinden; farklı işyerilerindeki tehlike ve riskler için bağlantılara <http://osha.eu.int/> adresinden ulaşabilirsiniz. Bilgi kaynakları ulusal makamları, sendikaları ve ticaret kuruluşlarını da içermektedir.

Ülkemiz mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi için,

<http://isggm.calisma.gov.tr>

İngiltere'ye yönelik rehberlik hizmetleriyle ilgili ayrıntılı bilgi için

<http://www.hse.gov.uk>

İrlanda'nın mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi için

<http://www.hsa.ie>

Malta'nın mevzuatıyla ilgili ayrıntılı bilgi için

<http://mt.osha.eu.int/legislation>

Avrupa İş Sağlığı Güvenliği Ajansı

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

İnönü Bulvarı No: 42 Emek ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 215 50 21, Fax: +90 (312) 215 50 28

E-Posta: isggm@csgb.gov.tr • <http://isggm.calisma.gov.tr>

© Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı. Yayın kaynağına bilgi vermek suretiyle dokümanın çoğaltılmasına izin verilmiş ve Türkiye'de basılmıştır, 2006.

